

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет
Кафедра ботаніки та захисту рослин

Навчальна дисципліна “Кліщі і нематоди”

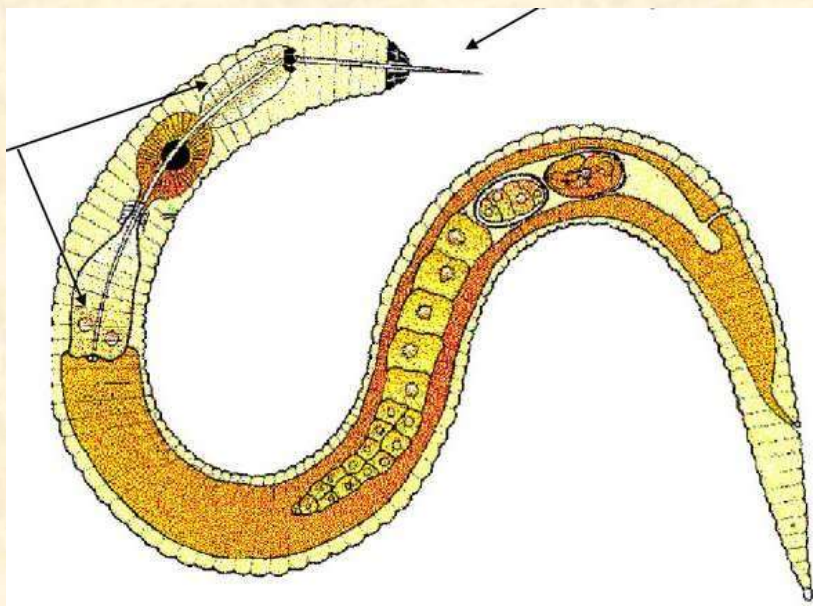
Викладач: кандидат с.-г. наук, доцент
Урсал Вячеслав Валентинович

Спеціальність	201 Агрономія, 202 Захист і карантин рослин, 203 Садівництво та виноградарство
Компонент освітньої програми	вибірковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Рік навчання	четвертий
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин, всього	90
у т.ч. лекції	20
практичні заняття	18
самостійна робота	52
Форма підсумкового контролю	залік

Дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти із морфологією, анатомією, біологією, екологією фітопаразитичних нематод і кліщів, закономірностями динаміки чисельності паразитичних видів та формування шкочочинних комплексів, сучасними методами фітогельмінтологічної експертизи і діагностики кліщів, науковими основами розробки та практичними аспектами впровадження систем захисту сільськогосподарських культур від нематод і кліщів.

Вивчення даної дисципліни є необхідною умовою планування та проведення майбутніми фахівцями захисних заходів від нематод і кліщів у технологіях вирощування сільськогосподарських культур.

Знання та вміння, які будуть сформовані у здобувачів вищої освіти в результаті вивчення дисципліни “Кліщі і нематоди”

знати:

- ❖ видовий склад, особливості морфології, анатомії, біології, екології основних шкідливих видів *фітопаразитичних нематод*;
- ❖ роль нематод у поширенні нематодозів рослин, зовнішні ознаки їх прояву;
- ❖ методи виявлення, обліку та діагностування нематодних уражень рослин;
- ❖ заходи захисту сільськогосподарських культур від нематод з урахуванням економічних порогів шкодочинності;
- ❖ ознаки *кліщів*, їх значення для людини та навколишнього середовища;
- ❖ морфологію, анатомію, біологію, екологію, систематику кліщів;
- ❖ видовий склад кліщів, особливості їх шкодочинності;
- ❖ методи обліку та діагностики кліщів, системи захисту с.-г. культур

вміти:

- ❖ виявляти заселеність ґрунту та рослин *нематодами*;
- ❖ визначати видовий склад основних *фітопаразитичних нематод*;
- ❖ розробляти і диференційовано застосовувати протинематодні заходи;
- ❖ визначати види шкідливих *кліщів* та проводити їх облік;
- ❖ застосовувати систему захисту від кліщів з урахуванням економічного порогу шкодочинності та аналізу біотичних і абіотичних чинників

Теми лекційних занять

Змістова частина 1. Нематологія

- ❖ Морфологія та анатомія нематод
- ❖ Біологія та екологія нематод
- ❖ Характеристика видів нематод
- ❖ Нематодози зернових культур та системи захисту
- ❖ Нематодози технічних і овочевих культур та системи захисту

Змістова частина 2. Акарологія

- ❖ Морфологія та анатомія кліщів
- ❖ Біологія та екологія кліщів
- ❖ Систематика кліщів
- ❖ Характеристика видів кліщів

Теми практичних занять

Змістова частина 1. Нематологія

- ❖ Зовнішня будова нематод, морфологічні ознаки їх діагностування
- ❖ Типи ураження рослин нематодами
- ❖ Характеристика видів нематод
- ❖ Методи ідентифікації нематод (відбір проб, метод паперових смуг, метод промивання на ситах)
- ❖ Методи ідентифікації нематод (лійковий метод, виділення нематод з уражених рослин, мікроскопічні дослідження)

Змістова частина 2. Акарологія

- ❖ Зовнішня будова кліщів
- ❖ Діагностика кліщів у рослинних зразках
- ❖ Діагностика кліщів у зерні та продуктах його переробки
- ❖ Характеристика видів кліщів

Нематодози с.-г. культур

Пошкодження с.-г. культур кліщами

